

Benediktínsky kláštor San Pere de Rodes podľa miestnej legendy ukrýval kosti apoštola sv. Petra

Branislav Krasnovský

10. októbra 2023 **✝ Cirkev História**

V blízkosti katalánskeho mesta Figueres, neďaleko francúzskych hraníc sa nachádzajú ruiny benediktínskeho kláštora San Pere de Rodes, v ktorom podľa miestnej katolíckej legendy ukryli v minulosti zbožní mnísi zo stredného Talianska ostatky apoštola a prvého pápeža sv. Petra pred zneuctením. Kláštor dnes stojí na vrchole drsného, no krásneho pohoria Sierra de Rodes, podľa týchto kopcov získal kláštor aj svoje pomenovanie. Kláštor je na Camino Catalán, katalánskej časti Svätajakubskej cesty, takže tí, ktorí sa zúčastnili Svätajakubskej púte mohli kláštor obdivovať.

Kláštor San Pere de Rodes

zdroj: wikimedia commons

Kláštor bol postavený v 9. storočí tesne pod starobylým hradom Sant Verdera. V tesnej blízkosti kláštora a hradu sa nachádzajú aj ruiny stredovekej dediny Santa Creu de Rodes so známym predrománskym kostolom zasväteným sv. Helene. Celá oblasť bola v minulosti živým centrom kresťanského života.

Nádherná sakrálna stavba San Pere de Rodes dominuje celej oblasti a z ruín kláštora sa odkrýva krásny výhľad na Stredozemné more, konkrétne na záliv Llançà severne od Cap de Creus. Hrad aj kláštor boli v minulosti opevnené a tvorili dôležité katalánske mocenské centrum. Na hrade sídlila posádka, ktorá strážila strategicky dôležitú cestu do francúzskeho Perpignanu, Montpellieri či Carcassonne.

Zvyšky kláštora aj dnes zaujmú svojou nenápadnou eleganciou, ktorá nabáda návštevníkov k meditácii, kontemplácii a k modlitbe.

Pohľad na kláštor a morský záliv

zdroj: wikimedia commons

Budovy kláštora sú postavené v terasách, vzhľadom na ich polohu. Centrálnu časť komplexu tvoria kláštory z 12. storočia. Okolo nich je rozmiestnený zvyšok konštrukcií. Kostol, vysvätený v roku 1022, je ukážkou románskeho slohu, ovplyvneného karolínskym štýlom. Pod apsidou je krypta, ktorú podrobne preskúmali až koncom 20. storočia.

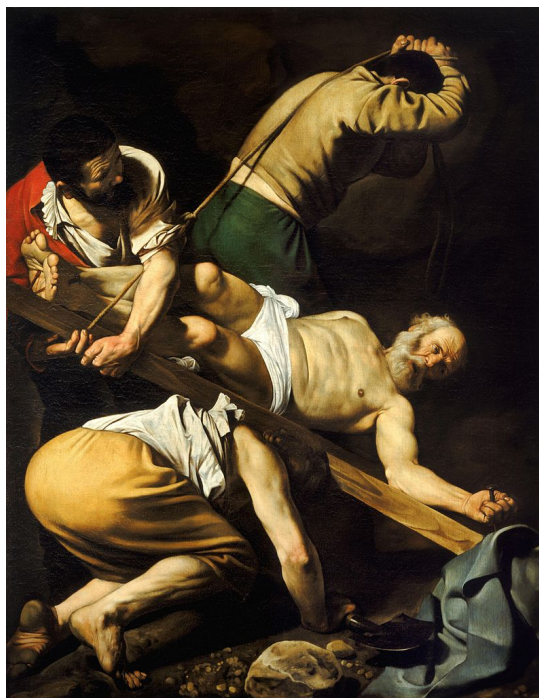
Kostol syntetizuje množstvo pôvodných štýlov vrátane karolínskeho či románskeho. Kláštor je považovaný za jeden z najlepších príkladov románskej architektúry v Katalánsku. V západnom priečelí kláštora sa nachádza zvonica štvorcového tvaru z 12. storočia, ovplyvnená lombardským štýlom z 11. storočia. Po boku stojí obranná veža, ktorá vznikla pravdepodobne v 10. storočí, ale po niekoľkých úpravách bola dokončená neskôr. Niektoré stĺpy dokazujú, že stavitelia poznali arabskú architektúru v Andalúzii, modely týchto stĺpov možno dnes nájsť aj v córdobskej hlavnej mešite.

Hlavná loď kostola v kláštore

zdroj: wikimedia commons

Zaujímavá je už spomenutá legenda o vzniku tohto benediktínskeho kláštora. Pokiaľ v roku 1968 neobjavili v Bazilike svätého Petra pod hlavným oltárom kosti Apoštola sv. Petra, mnohí verili, že v tomto kláštore boli naozaj ukryté ostatky prvého katolíckeho pápeža. Pápež Bonifác IV., ktorý bol tiež benediktínom následne vydal príkaz, aby sa tu postavil kláštor s povolením ponechať si meno svätca, ktorého pozostatky v kláštore údajne chránili.

Ukrižovanie sv. Petra na obraze Caravaggia

zdroj: wikimedia commons

Prvé písomné svedectvo o existencii kláštora je z roku 878, kedy v oblasti žilo množstvo benediktínskych mníchov. Kompletnú podobu získal kláštor v roku 945 a prvým opátom bol Hildestind, syn šľachtica menom Tassi, ktorý spolu so svojou manželkou Hildegundou venoval kláštoru rozsiahle dary. Kláštor dosiahol svoju najväčšiu slávu v 11. a 12. storočí. V tomto období bol postavený aj súčasný kostol. Jediný známy dátum vysvätenia pochádza z roku 1022.

Od 11. do 14. storočia bol hlavným duchovným centrom grófstva Empúries a jeho nádheru možno vidieť vo veľkých rozmeroch kláštorného komplexu. To zahŕňa kostol, zvonicu, kláštor, sakristie, konvenčné miestnosti pre každodenné bývanie a Palau de l'Abat (Opátsky palác).

Povesť a bohatstvo opátstva rástli vďaka početným pútnikom a prevodom pôdy. Skrášľovacími prácami boli poverení významní umelci – napríklad majster Cabestany. Napriek tomu malá veľkosť refektára ukazuje, že v opátstve pravdepodobne nikdy nežilo viac ako 20 mníchov. Dlhú dobu bol kláštor dôležitým náboženským centrom oblasti, veriaci navštevovali kláštor v hojnej miere.

Neskôr význam kláštora San Pere de Rodes začal upadať, už v 14. storočí bol kláštor prvýkrát vyrabovaný, neskôr sa útoky opakovali. V roku 1409 kláštor navštívil protipápež Benedikt XIII. V roku 1520 bolo v suteréne opátskeho paláca ukrytých 658 zlatých, ktoré boli znovu objavené až počas archeologického výskumu v roku 1989.

Socha protipápeža Benedikta XIII.

zdroj: wikimedia commons

Úpadok kláštora vyvrcholil v 17. storočí, kedy kláštor počas francúzsko-španielskych bojov v tridsaťročnej vojne vypálili francúzski vojaci.

V roku 1798 benediktíni zničený kláštor opustili a prešli do Vila Sacra, aby sa napokon v roku 1809 usídlili v meste Figueres, kde neskôr bola benediktínska komunita rozpustená, pretože v roku 1835 vo Figueres žili už len dvaja benediktínski mnísi. Kláštor bol vyvlastnený a predaný, okolití obyvatelia z neho brali kamene na stavbu svojich príbytkov.

V roku 1930 bol kláštor vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V roku 1935 sa začali prvé reštaurátorské práce. Areál s kláštorom sa stal majetkom katalánskej vlády. V roku 1999 boli ukončené reštaurátorské práce, ktoré začali v roku 1989. V súčasnosti môžu návštevníci stráviť deň na kontemplatívnych prechádzkach, obchádzať kláštor, ako to kedysi v minulosti robili benediktínski mnísi.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/benediktinsky-klaster-san-pere-de-rodes-podla-miestnej-legendy-ukryval-kosti-apostola-sv-petra/>